

Prædiken til 3. søndag i fasten

Luk. 11, 14-28

Ja – salige er de, som hører Guds ord og bevarer det! Det er fuldstændig afgørende i en urolig og kaotisk tid, at vi rækker ud efter det levende ord. At vi hører det og tager det til os. At vi falder til ro ved det. At vi spiser det og næres af det ved nadverbordet. At vi fældes ind i den dybe sammenhæng ved dåben, hvor vi får barnekår med ham. Så han kan bo ved troen i vore hjerter. Midt i kaos og fortræd.

Har jeg forstået Jesus ret, så er den bedste måde at undgå det onde på, at være optaget af det gode. Så de røde lamper lyser: alt udsolgt, når den onde ånd vender tilbage fra det hvileløse kaos syv gange så stærk. Det går jo ikke, at den bare kan slå sig ned midt i vores blankpolerede danske hygge og i det fejede hjerterum, som jo bliver fuldstændig uden husrum, hvis Guds ånd, kærligheds og sandheds ånd, har forladt det.

Noget kan ikke være sandt og falsk på én gang. Ondt og godt er så uforligneligt som Gud og Djævel er det. Imellem de to findes ingen neutralitet. Og man kan ikke bare sidde i sit fejede og pyntede fra skrot-til-slot hus og se fjernsyn fra morgen til aften og sige: det er de andre, det handler om. For tilværelsen er uden tilskuerpladser. Derfor

siger Jesus: Den, der ikke er med mig, er imod mig.

Og det er underligt, for ligeså befriende de ord lyder i Jesu mund, ligeså skingert lyder de i præsidenters og andre magthaveres mund, fordi det forudsætter, at man kan dele verden op i de onde og de gode, og at det er de andre, der er de onde. Men sådan er det ikke blandt os.

Ondskabens akse er ikke noget, man kan pege på på et landkort. For den går tværs ned igennem ethvert menneske, hvor ondt og godt altid vil kæmpe om pladsen.

Det er den kampplads Jesus træder ind på, for at overvinde det onde med det gode. For kun han er, som Guds åbenbaring, god uden nogen form for ambivalens og tvetydighed. Hos os andre er det onde og det gode blandet sammen og den ambivalens må vi udholde, samtidig med at vi må lytte desto mere til samvittighedens stemme og evangeliets milde røst, når vi skal træffe vores beslutninger og leve vores liv med hinanden. Kampen bliver vi ikke fri for.

Men vores bøn skal ikke være, at vi må sejre ved egen hjælp, vores program skal ikke være, at vi skal udrydde al terrorisme fra jorden. Det er alt for ambitiøst og omkost-

ningen er for høj. For vi glemte at tage den slumrende terrorist i ed herinde. Og vi mennesker vinder sjældent nogen sejr ved egen magt uden at det bliver på andres bekostning. Derfor skal vores bøn ikke være, at vi må sejre, men at Kristus må sejre i os – al synd og død til trods.

Det er den gode sejr. For her vinder det ene menneske ikke over det andet, men Guds kærlighed sejrer i os og imellem os. Når nu Guds kærlighed åbenlyst sejrer i den stumme ved Jesu finger og sætter hans ord fri og forløser hans sprog, og modstanderne alligevel påstår, at det er ved den ondes hjælp, han gør det gode, så er det altså dem, der er langt ude og i det ondes vold. Og som trænger til at blive befriet og forløst.

Det svarer jo til, at jeg, hvis jeg blev reddet af lægen eller af et tilgivende ord fra min elskede eller af en helt umotiveret godhed fra en fremmed, så begyndte at takke den onde for det eller mig selv for den sags skyld. Men det gør jeg da ikke. Jeg takker Gud.

Jeg skal aldrig glemme den patient, der i modsætning til de fleste andre sagde nej, da jeg spurgte om jeg skulle be' en bøn til Gud midt i hans kamp mod sygdom og lidelse. Nej, det skulle jeg ikke. Gud brugte han kun, når der skulle takkes. Nu havde han fået rakt livet som en gave livet igennem – skulle han så nu komme krybende og beklage sig. Ingenlunde.

Jeg vil gerne sige, at Jesus jo har lært os, at til Gud kan vi komme med absolut alt og da ikke mindst i den dybeste nød. Alligevel skal jeg aldrig glemme ham, der kun kom til Gud med sin tak.

Og det er da også en logisk følge, at overvældes jeg af det gode, må jeg gå til den gode med min tak. Hvis jeg ellers ikke er helt besat og forstenet.

”Kærlighed er at frigøre det i granitten forstenede”, siger Göran Tunström. Det er den kærlighed, der er på færde i evangeliet, hvor Jesus forløser den stummes tale og rammer de forstenede hjerter. Og endnu større end den dæmoni, der binder et menneskes sprog og gør det stumt, er dog den dæmoni, der får os til at tale ondt om vores næste og til at betvivle Guds godhed og sprede tvivl om hans barmhjertighed i Jesus Kristus. Og sige at det er ved den ondes hjælp, han gør det gode.

Eller sagt på en hel anden måde. Det er sygeligt ikke at glædes over det åbenlyst glædelige. Og takke Gud for det. Og man bliver syg af at høre en Gud forkyndt, der er både god og ond, som snart lokker med Himmerige og snart truer med Helvede. Det skaber kun frygt og underkastelse, ingen tro og hengivelse. Og der er altså meget stor forskel på at lade det onde komme fra Gud og så komme til Gud med det onde. Hvor skulle vi ellers gå hen? ”Herre, til hvem skal vi gå hen. Du har det evige livs ord”.

Ét er at ondt og godt er blandet sammen hos os, og at vi må udholde denne ambivalens og række desto mere ivrigt ud efter Guds tilgivende godhed og forløsende ord som dagligt brød på denne jord. Men lade denne tvetydighed sive ind i Guds billede og væsen, som om han var både ond og god, og dermed sprede tvivl blandt mennesker om hans godhed. Det er en forbrydelse. Det skulle forbydes ved lov eller rettere være umuligt med

evangeliet. ”For Guds søn, ... som vi ... har prædikeret hos jer, var ikke både ja og nej, men i ham er der kun sagt ja, for alle Guds løfter har fået deres ja i ham” (Paulus).

I mødet med Kristus er der sagt ja og kun ja til dig. Når korset tegnes for ansigt og bryst, så det onde fordrives, og sproget og takken forløses ved Guds finger, jamen så er Guds rige jo midt imellem os. Lige her. Eller som vi sang før: ”Vor Herre, ja nu er du nær, det kan vi på trøsten fornemme”.

Når Guds finger løser vores bånd i Grundtvigs salmer, så er det altid tungebåndet, han mener, der forløses ved korsets tegn i dåben, så vi kan prise og takke Gud og bruge sproget til kontakt og fællesskab i stedet for at tie eller bruge det til had og vold og splittelse.

Hvad er det da for et fællesskab, vi sidder tilbage med? Jo, det er et fællesskab, hvor det gode og onde måske nok stadig er blandet sammen, fordi vi er mennesker, men hvor vi aldrig kan lade ondt og godt være lige, fordi Gud er Gud, der i sin åbenlyse godhed er kommet til os i Kristus for at fri os fra det onde og give os af det gode og, med Paulus' ord, opmuntre os til ikke at lade os overvinde af det onde, men at overvinde det onde med det gode.

Det klarer vi ikke alene. Derfor skal vi nok gøre op med religiøst misbrug i det offentlige rum men ikke fjerne Guds åbenbarede godhed fra vores midte. Der skal skelnes men ikke adskilles. For så slippe den indbyrdes godhed også hurtigt op.

Hvis evangeliet forstummer i fællesskabet, så vil tilgivelsen hurtigt tørre ud mellem os. Og menneskesynet vil blive et helt andet.

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

Det kristne menneskesyn hviler på to søjler: for det første at ethvert menneske er skabt i Guds billede og en evighed værd i hans øjne. Der er derfor noget helligt og ukrænkeligt i ethvert menneske. For det andet at Jesus med det dobbelte kærlighedsbud byder mig: Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte, sind og sjæl og din næste som dig selv. Jamen hvis vi (og jeg mener virkelig vi og ikke bare de) i det daglige samfundsliv fjerner det fundament, så falder menneskesynet jo sammen, og fællesskabet går i stykker. Må jeg ikke sige det fra en prædikestol? Eller skal jeg bare læse evangeliet men tie om dets konsekvens for enhver af os? Så find et andet job til mig.

Hvis troen fjernes endegyldigt, så den ingen betydning har for det hverdagsliv, vi har med hinanden, hvis det kun bliver noget individuelt og spirituelt, vi kan sidde og syse med hver for sig bag lukkede døre, så vil modløsheden brede sig sammen med ensomheden.

Skulle det virkelig lykkes ikke kun at fjerne det religiøse misbrug men også det levende, skabende, givende og tilgivende ord fra det offentlige rum, så vi sidder tilbage overladt til vores egen blankpolerede hygge, mens der i det ene statsautoriserede tv-program efter det andet råbes på den potentielle ludoman i enhver. Ja, så har vi virkelig, som en LO-formand udtrykte det i anden sammenhæng sejret ad helvede til, og det er blevet 7 gange værre, fordi vi sidder selvretfærdigt og ensomt tilbage, overladt til os selv, uden håb, uden værn, uden tilgivelse, uden menneskelig rummelighed.

Derfor salige er de, som hører Guds ord og

bevarer det. Og held det folk, som alligevel valgte, ikke at lade evangeliets milde røst forstumme, men lade det være en levende.

Christian Højlund

Tidligere Silkeborg Kirke